

Biskop Atle Sommerfeldt:

Visitaspreden Hurdal 3.februar 2013

Kristi Luk 9,28-36

Behovet for klarhet

Flere av oss har kjent nok på ønsket om å være helt frakoblet hverdagens forpliktelser og tidsklemmer. Behovet for en smul havn når vinden er for sterk, eller en høy fjelltopp med skikkelig rundskue når en ikke ser skogen for bare høye og uovervinnelige trær, er kjent for mange av oss. Slike steder kan gi oss forankring og identitet når vi trenger det, og tid for refleksjon og oversikt når vi trenger det.

Det er lett å tro at det å være i Jesu følge må ha vært en festreise. Jeg er ikke så sikker på at det var sannheten hele tiden. Spennet mellom de store undrene Jesus gjorde og folkemengden som sluttet opp om ham på den ene siden, og Jesu tale om sin lidelse og død på den andre siden, må ha vært opplevd både krevende og uforståelig. De jødiske fiskerne i Jesu følge levde først og fremst i forventingen om at en sterk leder skulle komme fra Gud og frigjøre dem både fra okkupasjon, sykdom og hverdagens slit for det daglige brød. Dette var den Messiasforventning folket levde med, og som få tiår senere ledet til det jødiske opprøret mot romerne. Derfor kunne de nok forstå at okkupasjonsmakten ville slå til mot Jesus. Men de merket seg sine egne religiøse lederes skepsis. Og når Jesus, rett før vår fortelling, sa at folkets ledere kom til å forfølge og til og med drepe ham, var det umulig å forstå.

På forklarelsens berg

Jesus forstår at disiplene trenger å se hendelsene de er med på i et større perspektiv. Og hvilket perspektiv er det ikke Jesus gir disiplene!

Jesus setter seg selv i rollen som folkets nye Moses og går som Moses opp på et høyt fjell for å få avdekket de store sammenhengene. Til forskjell fra Moses går han ikke alene, men involverer tre av disiplene i det som skjer. Der oppe på fjellet møter så Jesus de store Gudsmennene i folkets historie: Moses og Elia. Moses frigjorde folket fra slaveriet i Egypt og fikk de ti bud på fjellet, Elia kjempet for realiseringen av budene ved å bekjempe avgudsdyrkelse og maktelitens undertrykking av alminnelige bønder og landarbeidere.

Det er denne store sammenhengen mellom troen på Gud og menneskenes frigjøring fra undertrykkelse til nestekjærlighetens forpliktende fellesskap, Jesus setter seg selv inn.

Så langt går Jesus inn i rollen som den nye Moses og Messias. Men samtale mellom Jesus, Elia og Moses der oppe på fjellet, gir et helt annet perspektiv på Jesus enn den politiserte Messiasforestillingen i forlengelsen av Moses. Samtalen handler ikke om en strategi for politisk makt, men en samtale om hvordan Jesus vil komme til å lide og død når han kommer til Jerusalem.

Dessverre fikk ikke de tre disiplene med seg dette. De lå i dyp søvn, og våknet opp og så bare dette vidunderlige og forklarede, at Jesus var sammen med Moses og Elia og slik ga dem trygghet for at Jesus virkelig var Guds utvalgte.

Ikke rart at de ville bli der på fjellet sammen med de to store heltene i Israels historie! Der oppe, fjernt fra hverdagens slit, folkets mas og truslene om forfølgelse. Stormene nede i landsbyene kunne bare holde på, de var oppe på fjellet, vel avsondret fra ubehageligheter og livskamp. Der det var godt å være! Og ikke minst, der kunne de tre disiplene virkelig nyte et tett fellesskap uten forstyrrelser fra alle de andre som ikke forsto og ikke hadde samme erfaringer og kunnskaper som disse tre. De kunne få holde møtet med Den hellige for seg selv og slippe å dele den med andre.

Ned fra fjellet, inn i hverdagen og kirkebyggene

Slik ble det ikke. Jesus avviste at de skulle forbli der oppe på fjellet. I stedet tok han dem med seg ned fra fjellet, inn i menneskenes hverdag og fortsatte sitt arbeid med å frigjøre folk fra lidelse og ledernes religiøse undertrykkelse. Disiplenes sted var ikke på berget i en egen og avsondret virkelighet med håp om å få glimt av himmelens storhet. Jesu sted og deres sted var der andre mennesker levde og virket.

Mange religioner har hellige fjell og bestemte hellige steder dit de troende reiser for å uttrykke sin tilhørighet til tilværelsenes opphav og grunn. Det legges til rette for å flytte seg ut av hverdagslivets utfordringer.

Men den kristne kirke er annerledes. Hun har tvert om reist bygninger midt i verden, der menneskene bor. Der er møtestedet med Den hellige. Disse bygningene er ikke steder der vi skal holde våre liv ute. Tvert om er dette bygninger dit vi skal ta med oss våre liv med glede og sorg, med seire og nederlag til møtet med Gud. De er rasteplasser for ny kraft til å leve livet vårt i arbeid, hjem og fritid.

Kirkerommet er kristendommens hellige fjell

Men hva er det i disse rommene – og i dette rommet - som knytter oss til et sted der vi kan kjenne Guds tilstedeværelse i våre liv, som en hellig rasteplass?

Midt i mot dere henger krusifikset fra middelalderen. Det har i 700 år fortalt folk i Hurdal kjernen i rommets hellighet. I Jesus identifiserte Gud seg så sterk med menneskene at alle våre lidelser og alt det vi har påført andre av ondskap, gjenfinnes i den korsfestedes kropp. På korset kjemper Gud mot alt det som bryter livet ned. Det var dét samtalen mellom Moses, Elia og Jesus handlet om og som disiplene måtte oppleve i Jerusalem før de forsto.

Krusifikset ville aldri vært her i Hurdal kirke i 700 år dersom Jesus død var det hele. Jesus beseiret lidelsen og døden. Slik frigjorde han oss til i frimodighet å kultivere livskraften fra Den oppstandne livets skaper og opprettholder, i oss alle. Kjernen i Jesu herlighet – og som disiplene først etter begivenhetene i Jerusalem kunne forstå, er denne sammenhengen mellom Jesus lidelse og Jesu seier.

Denne sammenhengen mellom lidelse og oppstandelse, bevegelsen fra død til liv, fra nederlag til seier, møter vi i døpefonten. Da tok Gud i mot oss akkurat slik vi er til evig livsfellesskap med seg.

Det har sikkert vært mye forskjellig folk som har stått her ved denne døpefonten i 800 år og feiret livets gave og oppgave. Det har vært mange stille bønner ved denne døpefonten om at det nye barnet må klare seg og at det vil la seg gjøre å brødfø enda en munn. Mange forskjellige meninger om både dette og hint, har foreldrene og familiene hatt. Men Guds nåde har

vært nok for dem. Det er Guds handling som er dåpens sentrum, ikke menneskets tro eller oppfatninger. Gud ser mennesker som vil tilhøre fellesskapet med seg og slik skape en himmel over hverdagen og et glimt av den i barnets og sitt eget liv.

Like åpent inviterer Gud oss til å feire livets måltid med brød og vin. Da lukkes vi inn i Guds store gjestebud. Det er ikke forbeholdt de få og eksklusive fra Jesu innerste krets, slik det var den gangen på berget. Nettopp her, midt i bygda, langt fra et hellig og eksklusivt fjell med adgangsbegrensninger, inviterer Gud oss til å delta i gjestebudet med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Kom som du er, for alt er gjort ferdig for deg. Få nytt mot og ny frimodighet til å gå ut i Hurdal og samfunnet vi lever i for å tjene Gud og nesten med glede.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.